

מדינת ישראל
משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

ראמ"ה
הרשות הארצית
למידה והערכה בחינוך

מיצ"ב

מבחן בעברית

כיתה ה' | פנימי | חרדי

שם התלמיד/ה: _____

הכיתה: _____

151-EVR-016-5C-SOF-pnimi-net

151

151-01-05-03-01-01-015-016-05

תלמידים יקרים,

לפניכם מבחן בעברית.

במבחן שני קטעי קריאה, שאלות העוסקות בקטעי קריאה אלה ומשימה בהבעה בכתב.

קראו את הקטעים בעיון והשיבו על כל השאלות ברצינות רבה ובתשומת לב.

נסחו את תשובותיכם בבהירות בכל השאלות ובמשימה בהבעה בכתב.

אם תתבקשו לבחור תשובה נכונה אחת מבין כמה תשובות, סמנו $\times$ ליד תשובה אחת שבחרתם.

לרשותכם **90 דקות**, אך אם תזדקקו לזמן נוסף, בקשו מהמורה.

בהצלחה!

התחילו לעבוד בעמוד הבא.

חלק ראשון

קראו את הסיפור, וענו על השאלות שאחריו.

עשירי למניין

יש חפצים היקרים לאדם לא בגלל הערך הכספי שלהם אלא בגלל מה שהוא מרגיש כלפיהם. כזה היה הסידור של אליהו, סידור פשוט שהכריכה שלו כחולה והאותיות שבה צבועות זהב, סידור ככל הסידורים הנמכרים בחנויות לספרי קודש. אבל כאשר הסידור מלווה את המתפלל לכל מקום, והתפילות שבו הן שער ונתיב לבקשות ולמשאלות – הוא נעשה חלק מלבם של המתפלל. 5

את הסידור קיבל אליהו מסבא וסבתא שלו כאשר מלאו לו שתים-עשרה שנים. "זה בשבילך, מתנה לנכד הבכור והמיוחד שלנו", אמר סבא וחיבק את אליהו, וסבתא הושיטה לו חבילה קטנה עטופה נייר סגלגל. עד היום אליהו זוכר את ההתרגשות שאחזה בו כאשר פתח את החבילה. הוא ראה סידור מבריק שהכריכה שלו כחולה והוא מדיף ריח של דפוס. 10

שלוש שנים חלפו מאז. הסידור אינו מבריק עוד ואינו מדיף ריח של דפוס, אך עדיין הוא מונח בתוך שקית התפילין של אליהו. הסידור יקר ללבו ואהוב, ושוליו גדושים הערות שכתב אליהו במשך השנים הללו. בדקדקנות העתיק תפילה להצלחה בלימוד התורה אל אחד הדפים הריקים שבסוף הסידור, ובסבלנות כתב ביאורי מילים באותיות קטנות בשולי הדפים. 15

מה הפלא אפוא שאליהו הרגיש שאינו מסוגל לנסוע עם כל בני המשפחה אל סבא וסבתא לשבת משפחתית בלי הסידור שלו.

השבת אצל סבא וסבתא בחברת כל בני הדודים הייתה שבת חגיגית ומיוחדת, והסתיימה מהר מאוד, מהר מדי. שוב המזוודות נארזות, השקיות מתמלאות ובני המשפחה ממהרים לשוב אל ביתם עמוסים חבילות. "הסידור שלך!" הזכירה אחותו של אליהו. "הוא אצלי", אמר אליהו, "אני רוצה להשלים כמה מהתפילות של מוצאי שבת בדרך". 20

אבל כאשר עלו בני המשפחה לאוטובוס בדרכם חזרה, נותר מאחוריהם על הספסל בתחנה חפץ יקר עד מאוד – הסידור של אליהו. במוצאי אותה שבת אדם מבוגר ששמו רבי משה עשה את דרכו באוטובוס אל בית החולים שבו אושפזה אשתו. הוא היה מודאג בשל מצבה הרפואי ונרגז משום ששכח להביא לה כבקשתה ספר תהילים. "מה תעשה אשתי בלי ספר תהילים?" הרהר בלבו. 25

חוט מחשבותיו של רבי משה ניתק כאשר התיישב איש נוכרי לצדו, פנה אליו ושאל: "זה ספר תפילות, נכון?" לקח רבי משה את הסידור מידי, דפדף בו וראה להפתעתו שבסופו ספר תהילים. "מצאתי אותו בתחנת האוטובוס, אולי אתה רוצה אותו?" שאל הנוכרי.

30 "כן, בוודאי, ודאי שאקח אותו", השיב רבי משה, "באיזו תחנה מצאת את הסידור הזה?" שאל. "בתחנת האוטובוס, אמרתי לך. סליחה, עכשיו אני צריך לרדת", ענה האיש. רגע הביט רבי משה בדמותו של האיש הזר, הפוסע על המדרכה, ואחר הביט בסידור שבידיו וחשב לעצמו: "אולי היה זה אליהו הנביא שנשלח כדי להביא ספר תהילים לאשתי?"

35 עברו ימים רבים, ולמרות הזמן שחלף חש אליהו צער עמוק על אובדן הסידור הכחול שנתנו לו סבא וסבתא. בכל פעם שהיה עובר בדרך אל ביתם צף ועלה בזיכרונו הסידור האהוב. הוא נזכר בכאב שמילא את לבו כאשר התברר לו ששכח את הסידור היקר בתחנת האוטובוס: "מדוע לא כתבתי את שמי ואת כתובתי בסידור?! איך שכחתי אותו על הספסל?!"

באחד הימים פנתה אמו של אליהו אליו ואמרה לו: "סבא אינו חש בטוב. האם תוכל בבקשה לנסוע עכשיו אל הבית של סבא וסבתא ולעזור לסבא להגיע לבדיקה אצל הרופא?" "ברצון!" ענה אליהו, ובתוך כמה דקות יצא לדרכו.

40 כאשר סבא ואליהו הגיעו למרפאה, בדק הרופא את סבא ואמר לו בחביבות: "הכול בסדר אבל נשאר אותך כאן חצי שעה כדי להשגיח עליך. תאכל ותשתה משהו, תנוח". סבא נרגע והביט באליהו בחיבה. הוא שאל כשחיוך קטן ואוהב עלה על שפתיו: "מה למדת היום בישיבה?"

45 לפתע נשמע קולו של אדם מבוגר: "האם מישהו יכול לעזור להשלים מניין? אנחנו רק תשעה אנשים בבית הכנסת ולא נוכל להתפלל בציבור". האיש פנה אל אליהו: "האם תסכים לבוא אתי? אתה צעיר, ברוך ה', ויש לך כוח ללכת עד בית הכנסת שבקצה הרחוב, נכון?" אליהו חשב שעליו להישאר ליד סבא. "אני צריך לשאול את סבא שלי", אמר. "לך אתו, אליהו, אני אמתין לך כאן", אמר סבא.

50 בדרכם לבית הכנסת פנה האיש אל אליהו: "שמי משה, ודע לך שאתה עושה עמנו חסד. להשלים מניין זו מצווה גדולה". המשיך רבי משה ואמר: "כתוב בגמרא שהעשירי למניין נותנין לו שכר כנגד כולם". אליהו שתק.

55 "אתה מבין מדוע?" פנה אליו שוב רבי משה, "הַמְשָׁלִים מְנִין נוטל שכר הרבה יותר מהשכר שנוטלים כל השאר, כי בלעדיו לא הייתה תפילה במניין".

כאשר הגיעו לבית הכנסת, ראה אליהו שמונה יהודים מבוגרים קמים ממקומם בשמחה למראה רבי משה והבחור הצעיר שבא אתו.

אליהו ניגש לקחת סידור מהמדף ולהפתעתו הבחין בסידור שהכריכה שלו כחולה ואותיות הזהב שבה דהויות.

60 אליהו הביט בסיידור ולבו הלם בחזקה. הוא פתח אותו כלא מאמין: "לא ייתכן שזה הסיידור שלי! לא ייתכן! אבל כן! כן! זה הוא, הסיידור שבו הביאורים וההערות שכתבתי בכתב ידי!" אימץ אליהו את הסיידור אל לבו וחשב: "צדק רבי משה כאשר אמר לי שהעשירי למניין נוטל שכר הרבה יותר מהשכר שנוטלים כל השאר".

השאלות

1. לפי שורות 11-17, כתבו **שתי** פעולות שעשה אליהו המעידות על היחס המיוחד שלו לסידור.

1.

2.

2. מדוע לא ארז אליהו את הסידור במזוודה לאחר הביקור אצל סבא וסבתא?

☐1 כי סבא רצה להתפלל בסידור.

☐2 כי הוא שכח לארוז את הסידור.

☐3 כי הוא רצה להתפלל בסידור בדרך.

☐4 כי אחותו לקחה ממנו את הסידור.

3. שני דברים הטרידו את רבי משה כאשר ישב באוטובוס.

כתבו מה הם.

1.

2.

4. בשורה 27 כתוב: "חוט מחשבותיו של רבי משה ניתק כאשר התיישב איש נוכרי לצדו..."

מה הכוונה בביטוי **חוט מחשבותיו ניתק**?

- ☐1 מחשבות מטרידות הציקו לו.
☐2 המחשבות שהיו לו הופרעו.
☐3 הוא שקע במחשבות מסובכות.
☐4 הוא רצה לחשוב על משהו אחר.

5. אליהו כעס על עצמו מפני שאיבד את הסידור שלו.
 העתיקו מהסיפור משפט המעיד על כך שאליהו כעס על עצמו.

6. בתחילת הסיפור מתואר בהרחבה הקשר של אליהו לסידור שלו.
 התפקיד של תיאור הקשר הזה הוא לגרום לקורא –

- ☐1 להבין עד כמה היה מצער לאבד את הסידור.
☐2 להבין שלכל חפץ יש חשיבות עבור האדם.
☐3 להבין את הקשר המיוחד בין אליהו לסבא שלו.
☐4 להבין שבמשך הזמן הסידור של אליהו התיישן.

7. מדוע חשב רבי משה שהאיש הנוכרי הוא אולי אליהו הנביא?

8. הקשר בין אליהו לסבא שלו היה קשר חם ואוהב.

כתבו **שתי** דוגמאות לכך מהסיפור.

1.

2.

9 לפניכם אירועים מן הסיפור.

א. סדרו את האירועים לפי סדר ההתרחשות שלהם בסיפור.

איש נוכרי מצא את הסידור.	☐
אליהו שכח את הסידור בתחנת האוטובוס.	☐
הסידור הגיע לידי של רבי משה.	☐
אליהו קיבל סידור מסבא וסבתא שלו.	☐
אליהו מצא את הסידור בבית הכנסת של רבי משה.	☐

ב. איזה אירוע מבין האירועים האלה הוא, לדעתכם, המרגש ביותר בסיפור?

הסבירו את תשובתכם על פי הסיפור.

10. במשפטים שלפניכם יש מילים מודגשות.

למה מתכוונים או למי מתכוונים במילים המודגשות?

דוגמה:

בשורה 25 כתוב: "... משום ששכח להביא **לה** כבקשתה ספר תהילים."
 במילה **לה** מתכוונים ל אלהא שרי רבי משפ.

1. בשורה 4 כתוב: "... והתפילות **שבו הן** שער ונתיב..."

במילה **שבו** הכוונה היא: בתוך ה _____

במילה **הן** מתכוונים ל _____

2. בשורה 28 כתוב: "... וראה **להפתעתו** שבסופו ספר תהילים."

במילה **להפתעתו** מתכוונים להפתעה של _____

3. בשורה 50 כתוב: "**בזרכם** לבית הכנסת..."

במילה **בזרכם** מתכוונים לדרך של _____

11. חכמינו זיכרונם לברכה אמרו: "מִצְוַת הַבָּאָה לְיָדָךְ – אֶל תִּחְמִצְנָה".

כלומר אם יש לך הזדמנות לקיים מצווה, אל תפסיד אותה, קיים אותה מיד.

הביאו מהסיפור דוגמה שבה האמירה הזאת באה לידי ביטוי.

12. התלמידים יצחק ויעקב קראו את הסיפור ושוחחו ביניהם על שם הסיפור.

יצחק אמר:

אדלג' השם "עלירי אמינין"
מגאים אסיפור.

יעקב אמר:

אדלג' מגאים יאג' אקלא אסיפור
"עלולו של סידור".

בכתיבתכם הקפידו על ניסוח,
על סימני פיסוק, על כתיב נכון
ועל כתיב יד ברוך.

איזה שם מתאים יותר לסיפור, לדעתכם?

נמקו את תשובתכם לפי הסיפור.

כתבו 3-5 שורות.

13. לפניכם שלוש מילים: שְׁמָעוּ, יִתְפַּלְלוּ, בְּקָשׁוּ.

מה משותף לכל המילים האלה?

סמנו ✓ ליד **שתי** התשובות הנכונות.

(1) _____ כל המילים הן בזמן עבר.

(2) _____ לכל המילים יש אותה משמעות.

(3) _____ כל המילים הן בלשון רבים.

(4) _____ כל המילים הן פעלים.

(5) _____ כל המילים שייכות לאותה משפחת מילים.

14. בשורה 61 יש סימני קריאה רבים.

מה תפקידם?

1 ☐ לציין אזהרה

2 ☐ לבטא תקיפות

3 ☐ לציין פקודות

4 ☐ לבטא התרגשות

15. בשורה 51 כתוב: "להשלים מניין זו מצווה גדולה."

סמנו ✓ ליד **שלוש** המילים השייכות למשפחת המילים של המילה **להשלים**.

מוֹשְׁלִים _____ (1)

שְׁלֵמִים _____ (2)

שׁוֹלָלִים _____ (3)

מְשָׁלִים _____ (4)

מְשָׁלָם _____ (5)

הַשְׁלָמָה _____ (6)

נִמְשָׁלִים _____ (7)

בכתיבתכם הקפידו על ניסוח,
על סימני פיסוק, על כתיב נכון
ועל כתב יד ברור.

חלק שני

הבעה בכתב

16. בית ספרכם מתארגן לקראת הגעתם של תלמידים עולים חדשים בשנת הלימודים הקרובה.

חשבו כיצד אפשר לסייע לתלמידים העולים להשתלב בבית הספר.

כתבו לתלמידי בית הספר **מכתב** שמטרתו לעודד את התלמידים לעזור לעולים להשתלב בבית הספר. המכתב יפורסם בעיתון בית הספר.

במכתבכם **תארו** את **הקשיים** הצפויים לתלמידים העולים, **וכתבו הצעות** לתלמידי בית הספר כיצד הם יכולים לעזור לעולים החדשים להתמודד עם קשיים אלה.

כתבו לפחות 7 שורות.

קראו שנית את מה שכתבתם ותקנו לפי הצורך.

חלק שלישי

קראו את קטע המידע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

"המוציא לחם מן הארץ"

האם אתם יכולים לדמיין לעצמכם ארוחת ערב ללא פרוסת לחם? מנת פלאפל ללא פיתה? סעודת שבת ללא חלות? קשה לדמיין עולם בלי לחם. הלחם הוא מוצר בסיסי המשמש מרכיב חשוב בתזונתו של האדם. יש בו חומרים חיוניים לגוף, כגון פחמימות, ויטמינים, מינרלים וחלבונים. חומרים אלה עוזרים לבנות את גוף האדם ולקיים אותו.

5 בשל חשיבותו הרבה העניקו חז"ל (חכמינו זיכרונם לברכה) יחס מיוחד ללחם והקדישו לו ברכות מיוחדות: ברכת "המוציא לחם מן הארץ", הנאמרת לפני סעודה שבה אוכלים לחם, וברכת המזון הנאמרת לאחר אכילת הלחם. בברכות אלה מודים לקב"ה על הלחם שנתן.

איך התחיל האדם לייצר לחם?

10 כבר בעבר הרחוק למד האדם להשתמש בסוגי דגן¹, כגון חיטה ושעורה, למאכל ולהכנת קמח. הוא אסף זרעים של חיטה ושל שעורה משדות הבר, זרע אותם מסביב למקום מושבו וגידל אותם. כך הצליח האדם להרבות את גידולי הדגן באופן מלאכותי.

מגידולי הדגן הכין האדם לחם. לאחר שקצר את גרגירי החיטה והשעורה, הוא ייבש אותם בשמש. את הגרגירים המיובשים טחן באמצעות שתי אבנים ויצר קמח. את הקמח הוא ערבב במים והכין ממנו בצק. לאחר מכן לש את הבצק, אפה אותו, וכך יצר את הלחם הראשון. 15 הלחם הראשון היה שטוח ודק. המצרים היו הראשונים שהוסיפו לבצק שמרים. בזכות השמרים הם הצליחו להתפיח את הבצק ולהכין ממנו לחם רך ואוורירי, השונה מן הלחם שהיה מוקר עד אז.

איך מייצרים לחם היום?

כיום רוב האנשים אינם מייצרים בעצמם את הלחם שהם אוכלים, אלא קונים לחם המיוצר 20 במאפיות תעשייתיות גדולות. הקמח מגיע מטחנת הקמח אל המאפייה, שם מנפים אותו ומוסיפים לו מים, שמן, תבלינים ושמרים. מכונת הבצק מערבבת את החומרים וכשהבצק מוכן מפרישים ממנו "חלה". אחר כך הבצק יוצא מן המכונה חתוך לגושים קטנים ואחידים. גושים אלה מתחילים לנוע על מסילה באטיות לכיוון תנור אפייה גדול מאוד. כך נכנסים גושי בצק חיוורים מצד אחד של התנור, ומצדו האחר יוצאות כיכרות לחם חומות וריחניות. 25 לאחר שכיכרות הלחם מתקררות, חלק מהן מגיעות לשתי מכונות נוספות: האחת פורסת אותן והאחרת עוטפת אותן. בסוף תהליך ייצור הלחם כל כיכרות הלחם מוכנסות לארגזים. הארגזים מועמסים על משאיות, והן מובילות אותם לחנויות.

¹ דגן – שם כללי לצמחים שהגרגירים שלהם משמשים מזון לבני אדם, כגון חיטה, שעורה, אורז, תירס.

לחם במקומות שונים בעולם

כמעט לכל ארץ או לכל אזור בעולם יש לחם המיוחד להם. כיצד התפתחו סוגי לחם שונים? 30 התשובה לכך קשורה למאפיינים המיוחדים של כל ארץ או אזור: האקלים (טמפרטורה וכמות גשם) וכן מבנה השטח, למשל מישורי או הררי. מאפיינים אלה משפיעים על סוג הדגן הצומח באותו אזור. יש אזורים שהגידול העיקרי בהם הוא חיטה, שעורה או שיבולת שועל, ויש אזורים שהגידול העיקרי בהם הוא דגן מסוג אחר, כגון אורז, תירס או טף. סוג הדגן משפיע על סוג הלחם המיוצר ממנו.

טף

הטף הוא הדגן הקטן בעולם. אזור גידולו העיקרי הוא אתיופיה שביבשת אפריקה. הוא גדל בחורף וזקוק לגשם רב ולאדמה רוויה כדי לצמוח. את הטף טוחנים לקמח ומן הקמח מכינים אינג'רה, שהיא סוג הלחם המוכר והנפוץ ביותר באתיופיה. האינג'רה היא מעין פיתה רכה ולחה הנאפית במחבת וטעמה חמצמצ. היא אינה רק לחם, משתמשים בה גם כצלחת. מניחים עליה את המזון, ובזמן הארוחה אוכלים גם אותה.

35 הודו, שהיא אחת המדינות הגדולות בעולם, היא דוגמה למדינה שבה יש קשר בין לחם לאקלים. צפון הודו הוא אזור מישורי בחלקו, חם שם רוב השנה אך יש בו גם תקופה קרה, ולכן הוא מתאים לגידול חיטה. 40 זו הסיבה שבדרך כלל אוכלים בצפון הודו לחם העשוי חיטה. לעומת זאת בדרום הודו המצב שונה. אמנם גם אזור זה מישורי, אך חם שם במשך כל השנה, ולכן אינו מתאים לגידול חיטה. 45 סוג הדגן העיקרי בדרום הודו הוא אורז. את גרגירי האורז טוחנים לקמח, וממנו אופים סוגי לחם שונים.

סוג הלחם קשור לא רק לתנאי האקלים אלא גם לכלים העומדים לרשות האדם בכל אזור. למשל לשבטי נוודים החיים במדבר אין תנורי אפייה, ולכן הם אופים פיתות ישירות על גחלי המדורה או על פְּלִי ברזל עגול הדומה למחבת הפוכה. הפיתה מוקצת בישראל ובארצות רבות במזרח התיכון ויש לה מגוון צורות וטעמים. 50

אפיית פיתות על פְּלִי ברזל עגול

הלחם כסמל

הלחם הוא סמל למשהו שאי-אפשר בלעדיו. בפסוקים ובביטויים רבים המילה "לחם" מסמלת משהו בסיסי וחיוני. אם אומרים על מישהו "נִשְׁבֵּר מִטָּה לַחֲמוּ", פירוש הדבר שנפגעה פרנסתו ושהוא נשאר חסר-כול. הנביא ישעיהו קורא: "פָּרֹס לָרֵעַב לַחֲמֶךָ" (ישעיהו נח, ז). כלומר על האדם לעזור למי שרעב לאוכל. בתורה נאמר: "לֹא עַל הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם" (דברים ח, ג), כלומר לא די לו לאדם במזון כדי לחיות, אלא הוא זקוק גם ללימוד תורה ולקיום מצוות.

הפסוקים והביטויים האלה ועוד רבים אחרים משקפים את חשיבותו של הלחם בחיי האדם. 60

השאלות

17. מדוע הלחם חשוב לתזונתו של האדם לפי הקטע?

18. האדם הצליח לגדל חיטה ושעורה בעצמו.

מדוע היה זה הישג חשוב?

1 ☐ כי כך היה לאדם קל יותר לטחון את הגרגירים.

2 ☐ כי כך הצליח האדם להכין לחם בריא יותר.

3 ☐ כי כך הגדיל האדם את כמות הדגן למאכל.

4 ☐ כי כך פיתח האדם זרעי דגן מיוחדים.

19. המִצְרִים היו הראשונים שהוסיפו שמרים לבצק של הלחם.

איזה שינוי חל בלחם בעקבות הוספת השמרים?

20. בקטע מתואר תהליך ייצור הלחם בעבר הרחוק ובימינו.

כתבו שני שינויים שחלו בתהליך ייצור הלחם מן העבר הרחוק ועד ימינו.

1. בעבר הרחוק _____,

לעומת זאת בימינו _____.

2. בעבר הרחוק _____,

לעומת זאת בימינו _____.

21. א. בטבלה שלפניכם דוגמאות של לחם האופייני למדינות שונות.

השלימו את השורה האחרונה בטבלה לפי הקטע שהכותרת שלו היא **טף**.

המדינה	שם הלחם	סוג הדגן	הכלי שבו מכינים את הלחם
תימן	סֶלוֹף	חיטה	טבון – תנור העשוי חֶמֶר ובנוי מחוץ לבית.
מקסיקו	טוֹרְטִיָּה	תירס	מחבת
צרפת	בֶּגֶט	חיטה	תנור
רוסיה	לחם רוסי	שיפון, שעורה או שיבולת שועל	תנור
איטליה	פּוֹקֶצ'ה	חיטה	תנור
		טף	

ב. השלימו את המשפטים שלפניכם לפי הטבלה שלמעלה.

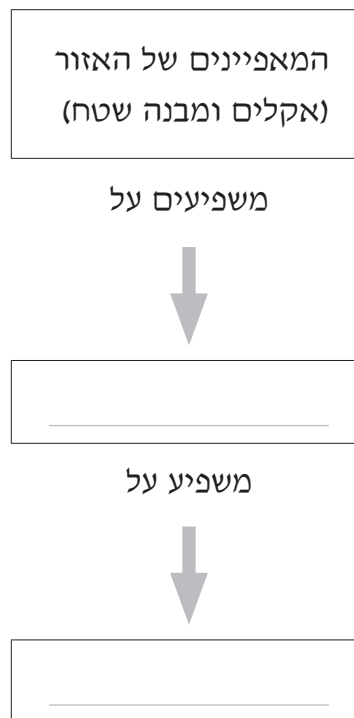
1. במדינה _____ אופים לחם מכמה סוגים של דגן.
2. במקסיקו אופים לחם מ _____.
3. ב _____ אופים לחם בטבון, לעומת זאת ב _____ מכינים לחם במחבת.

22. מהי המטרה העיקרית של הקטע שהכותרת שלו היא **טף**?

- ☐ 1 לתאר את האקלים באתיופיה.
- ☐ 2 להסביר איך מגדלים טף.
- ☐ 3 לפרש את משמעות השם **אִינְג'רָה**.
- ☐ 4 להוסיף מידע על אחד מסוגי הדגן.

23. לפי הקטע, מדוע שבטי נְוֹדִים החיים במדבר אופים פיתות על גחלי המדורה?

24. השלימו את החסר בתרשים שלפניכם לפי הקטע לחם במקומות שונים בעולם.

25. בקטע הלחם כסמל מופיעים ביטויים המתאימים למקרים שונים בחיים.

לפניכם שני מקרים. העתיקו מן הקטע **הלחם כסמל** את הביטוי המתאים לכל מקרה.

1. המפעל שבו עבד אפרים נסגר, והוא פוטר מעבודתו.

הביטוי המתאים: _____

2. רותי מזמינה נזקקים לסעודת החג.

הביטוי המתאים: _____

26. לפניכם משפט שהושמט מן הקטע על הלחם:

"בתנור האפייה גדול הממדים נאפות באותו זמן אלפי כיכרות לחם."

בקטע "המוציא לחם מן הארץ" יש ארבע כותרות מְשָׁנָה.

לאיזו כותרת משנה בקטע שייך המשפט שהושמט?

1 ☐ איך התחיל האדם לייצר לחם? (שורות 8–17)

2 ☐ איך מייצרים לחם היום? (שורות 18–27)

3 ☐ לחם במקומות שונים בעולם (שורות 28–51)

4 ☐ הלחם כסמל (שורות 52–60)

27. בשורות 54–55 כתוב: "... פירוש הדבר שנפגעה פרנסתו..."

את המילה **פרנסתו** נחפש במילון בערך –

1 ☐ פְּרָנְסָה

2 ☐ פְּרָנְסוּ

3 ☐ פְּרָנְסָת

4 ☐ פְּרָנְסָתוּ

28. בקטע שלפניכם מודגשות מילים.

"צפון הודו הוא אזור מישורי בחלקו, חם שם רוב השנה **אך** יש בו גם תקופה קרה, **ולכן** הוא מתאים לגידול חיטה. זו הסיבה שבדרך כלל אוכלים בצפון הודו לחם העשוי חיטה. לעומת זאת בדרום הודו המצב שונה." (שורות 37–42)

איזו מילה אפשר לכתוב במקום כל מילה מודגשת כך שמשמעות המשפט לא תשתנה?

1. במקום **אך** אפשר לכתוב –

לדוגמה	גם	אולם	אם
(1)	(2)	(3)	(4)

2. במקום **לכן** אפשר לכתוב –

משום כך	אכן	למשל	אבל
(1)	(2)	(3)	(4)

29. כתבו את המשפטים שלפניכם בלשון **רבים**.

האדם הבין שהוא יכול להשתמש בדגנים למאכל. הוא אסף זרעים של הדגנים הגדלים בשדות הבר וזרע אותם בשדות שלו.

בני האדם

30. כתבו בשתי מילים את המילה המודגשת בכל משפט.

דוגמה:

חשיבותו של הלחם היא רבה.

חשיבותו – חשיבותו

1. הפיתה שונה בצורתה מהלחם.

צורתה –

2. יש בעלי חיים שמחפשים את מזונם בלילה.

מזונם –

31. בשורות 25–26 כתוב – "... חלק מהן מגיעות לשתי מכוונות נוספות: האחת פורסת אותן והאחרת עוטפת אותן."

מה מציינות הנקודתיים במשפט זה?

1 ☐ הדגשה

2 ☐ פירוט

3 ☐ ציטוט

4 ☐ דיבור ישיר

בהצלחה!

רשימת המקורות נמצאת ב-edu.gov.il/rama/mivchaneymadaflist

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

151-EVR-016-5C-SOF-pnimi-net

151

151-01-05-03-01-01-015-016-05